

31 augustus 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. M.L.J. Bomers, advocaat te Nijmegen,

tegen:

[naam],
[burgerlijke naam]
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van Fraters CMM.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 30 maart 2011. Op 11 mei 2011 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Algemene Overste Fraters CMM.

Op 13 augustus 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is met zijn echtgenote [naam] verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. M.L.J. Bomers.

Namens de Congregatie is verschenen [naam], Algemene Overste Fraters CMM.

2. De klacht

2.1. De klacht van aangeklaagde houdt in dat hij als leerling op de [school] in [plaats] verschillende keren seksueel misbruikt is door aangeklaagde. Klager ging in [jaar] naar [school]. Daar kreeg hij, vanaf februari 1960, het vak natuurkunde van aangeklaagde.

Vanaf het eerste jaar moest klager na afloop van de lessen regelmatig nablijven. Als er niemand meer in het lokaal verbleef, moest klager bij het bureau van aangeklaagde komen. Het bureau stond op een verhoging. Daar kreeg hij dan "nadere uitleg" over de in de les behandelde stof. Al vrij snel begon aangeklaagde op deze momenten handtastelijk te worden tegenover klager. Hij betastte klager op een zeer ongewenste manier.

Klager moest ook vaak bij aangeklaagde komen in een soort magazijn naast het natuurkundelokaal. Ook daar betastte aangeklaagde klager. De handtastelijkheden gingen steeds verder en ontardden in aanranding.

Men droeg op die leeftijd in de zomermaanden korte broeken. Op de momenten dat klager bij aangeklaagde aan het bureau moest komen, moest hij zijn linkerbeen over zijn rechterbeen/-knie leggen en gluurde aangeklaagde in de broekspijp van klager door met zijn rechterhand deze ruimer te maken om zo een betere inkijk te hebben. Op de momenten dat klager bij aangeklaagde in de aparte ruimte naast het natuurkundelokaal moest komen, ging aangeklaagde verder en raakte hij met zijn rechterhand het geslachtsdeel van klager aan terwijl aangeklaagde met zijn linkerhand masturbeerde onder zijn toga. Dat dit gebeurde was duidelijk waar te nemen aan zijn zwaar ademen.

Dit heeft zich regelmatig voorgedaan van februari 1960 tot juli 1962 op regelmatige tijden na afloop van de les.

Ook tijdens een kamp in de [plaats] heeft aangeklaagde zich misdragen.

- 2.2. Het seksueel misbruik heeft een grote impact gehad op het leven van klager. Doordat hij als scholier herhaald seksueel is misbruikt, heeft hij tijdens zijn middelbare schooltijd steeds met de angst geleefd dat het opnieuw kon gebeuren. Het misbruik was ook emotioneel en psychisch verwarrend voor klager, die nog maar 13 jaar oud was toen het begon. Hij begreep niet wat er gebeurde en waarom het gebeurde. Klager leed hierdoor tijdens zijn studieperiode aan de ULO veel aan concentratieproblemen. Hij heeft hierdoor een extra jaar op de ULO moeten doen. Het feit dat hij noch aan zijn ouders noch aan de andere leerkrachten kon vertellen wat de oorzaak van de studieproblemen was, maakte dat klager zich hier extra ongelukkig en onzeker onder voelde.
- Klager is het onderwijs ingegaan. In de ruim 37 jaar dat klager in het onderwijs werkzaam is geweest, heeft hij altijd bewust ieder contact met studenten gemeden en voor situaties gezorgd dat anderen hier getuigen van konden zijn. Klager heeft zijn ervaringen met aangeklaagde jarenlang aan niemand durven te vertellen. Ook niet aan zijn eerste vrouw die in 1994 is overleden. In 2009 heeft klager voor het eerst tegen zijn huidige partner verteld wat hem is overkomen tijdens zijn studieperiode aan de ULO.
- De ontucht door aangeklaagde in klagers jeugd heeft ertoe geleid dat klager al die jaren moeilijkheden heeft ondervonden in het samen zijn met een vrouw. Hij heeft steeds moeite gehad met intimiteiten en dat geldt nog steeds.
- Er zijn nog meer gevolgen die klager ondervindt van de genoemde ervaringen. In de loop der jaren heeft hij meerdere coachingsprogramma's doorlopen uit hoofde van zijn leidinggevende functie. Hierin kwam vooral zijn voortdurende kwaadheid naar boven hetgeen hij wijt aan de beschreven gebeurtenissen.
- Ook was een gevolg dat klager naar zijn eigen zoon toe altijd erg overbezorgd is geweest.

- 2.3. Het doel van het klaagschrift is dat klager materieel en immaterieel hersteld wordt door, ondermeer, erkenning van het seksueel misbruik door aangeklaagde en formeel excuses door de Congregatie.
- Voorts wenst klager tevens een zekere financiële genoegdoening te ontvangen.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

[naam], Algemene Overste van de Congregatie Fraters CMM heeft in zijn reactie aangegeven dat hij naar vermogen onderzoek heeft verricht in de archieven van de Congregatie naar het leven van aangeklaagde en naar de feiten die klager in zijn klaagschrift heeft beschreven.

Voorts is hij in contact getreden met personen die met aangeklaagde hebben samengewerkt en/of hebben samengeleefd.

Het misbruik zou hebben plaatsgevonden op de [school] te [plaats].

Aangeklaagde is op 10 februari 1960 overgeplaatst naar de gemeenschap in [plaats] en aangesteld op de [school]. Op 17 augustus 1963 werd hij overgeplaatst naar de [instelling] in [plaats].

In het persoonlijke dossier van aangeklaagde zijn geen aanwijzingen te vinden die duiden op seksueel misbruik.

De Algemene Overste heeft gesproken met een medebroeder van aangeklaagde die hem in [plaats] nog heeft meegemaakt rond 1962-1963. Die medebroeder heeft nooit iets gehoord over eventueel seksueel misbruik en kon het zich ook niet goed voorstellen. Hij was ook niet bekend met een eventuele overplaatsing vanwege geconstateerd misbruik.

Ook uit het archiefonderzoek zijn geen aanwijzingen gevonden voor misdragingen van aangeklaagde.

De Algemene Overste kan geen uitspraken doen over het waarheidsgehalte van de gestelde feiten. De beschuldigingen die door klager worden geuit kan hij evenmin weerleggen. Het is goed mogelijk dat de feiten op waarheid berusten.

Mocht aangenomen moeten worden dat het seksueel misbruik heeft plaatsgevonden dan had dit nooit mogen gebeuren, want het is in strijd met alles waarvoor de Congregatie staat. In dat geval wil de Congregatie de pijn die klager heeft ervaren als gevolg van dit machtsmisbruik erkennen en oprechte verontschuldigen aanbieden voor hetgeen hem is aangedaan.

De Congregatie betreurt ten eerste de negatieve impact die het misbruik heeft gehad op het verdere leven van klager.

Mocht de Klachtencommissie de klacht gegrond verklaren, dan zal de Congregatie dat advies overnemen en gaat men met klager in gesprek over een vorm van schadevergoeding.

4. De beoordeling

4.1 Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2 Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

- 4.3. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van een klager. Het is een elementair rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen. Kort gezegd moet de verklaring van een klager dus worden gesteund door ander bewijs op grond waarvan het aannemelijk wordt dat een aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik.
- 4.4. De Klachtencommissie heeft kennisgenomen van het schrijven van de heer [naam] en het e-mailbericht van de heer [naam] inhoudende dat zij van een andere leerling dan klager hebben gehoord dat hij ook seksueel misbruikt is op de ULO door aangeklaagde. Deze leerling is overleden en kan daar dus zelf niet over verklaren. De Klachtencommissie vindt deze 'van horen zeggen'-verklaringen onvoldoende om te kunnen dienen als steunbewijs. Hetzelfde geldt voor hetgeen is aangevoerd omtrent de situatie waarin klager met nog 4 à 5 leerlingen bij het hoofd van de ULO moesten komen en hun werd gevraagd of zij iets wisten van ongewenst gedrag van de zijde van aangeklaagde. Ook dit is voor de Klachtencommissie onvoldoende om te dienen als steunbewijs. Het moge zo zijn, dat er blijkbaar geruchten waren over ongewenst gedrag van aangeklaagde, maar er is toen niets gemeld over ongewenst gedrag.
- 4.5. Klager heeft op authentieke wijze en in details zijn verhaal verteld. De verklaring van klager is dan ook op de Klachtencommissie oprecht overgekomen. In de thans voorliggende zaak zijn echter onvoldoende feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager ondersteunen. De Klachtencommissie wil echter benadrukken dat daarmee niet gezegd wil zijn dat de door klager gestelde feiten niet waar zijn.
- 4.6. Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat geadviseerd zal worden de klacht niet gegrond te verklaren. Mocht er in de toekomst steunbewijs voorhanden zijn dan voorziet de Procedure in de mogelijkheid van dit advies herziening te verzoeken.

4. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Congregatie Fraters van CMM de klacht ongegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 31 augustus 2012 door mevrouw mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, mevrouw W.M. Veltman-Breddels en mr. F.J.M. Walstock, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Algemene Overste Fraters CMM en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de Algemene Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 aan de Procedure geeft de Algemene Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Algemene Overste.